

[Holstein.]

i Folketinget, have en Ret overfor Landstinget til at kræve, at Landstinget bøjer sig for Regeringens politiske Ønskemaal. Overfor hele denne Grundopfattelse vil jeg tillade mig at nedlægge en skarp Protest. Ogsaa her vil jeg henvise til Venstres ærede Ordførers Udtalelser:

„Tokammersystemets bærende Ide er gensidig Forhandlingsvillie til Opnaaelse af Resultater til Folkegavn, og Regeringens Opgave er den: at forlige modstaaende Opfattelser mellem Tingene, og formaar Regeringen ikke det, er det ikke den Regering, vi har Brug for i en saa trang og mørk Tid.“

Ja, det er jo nemlig Sagen, at det *vil ikke* lykkes, og det *skal ikke* lykkes den højt-ærede Regering ved Hjælp af en ny parlamentarisk Taktik at afsvække og forfuske Landstingets forfatningsmæssige Stilling i det danske Statssamfund. Landstinget er med de to Begrænsninger, som er fremhævet af Venstres ærede Ordfører, fuldkommen forfatningsmæssigt ligestillet med Folketinget. Dette fremgaar af adskillige afgørende Data, først og fremmest af, at Landstinget stadig i de Forfatninger, vi har haft for Kongeriget, fra Juni-Grundloven og 66-Grundloven til Grundloven af 1915, har været ligestillet med Folketinget i almindelige Lovgivningspørgsmaal. Paa den grundlovgivende Rigsforsamling havde man under Overvejelse for det Tilfælde, at de to Ting var uenige, og navnlig at de var uenige om finanspolitiske Spørgsmaal, at indføre en Ordning, som sikrede det, som afdøde Krieger kaldte en mekanisk Afgørelse, hvorved han mente, at naar Tingene var uenige, skulde det til syvende og sidst være enten en Forening af begge Ting eller et Fællesudvalg af begge Ting, som skulde træffe Afgørelsen. Og afdøde Krieger har i en Polemik i Begyndelsen af 80erne med afdøde Professor Matzen udtrykkelig fremhævet, at efter hans Formening er den idealere Fordring, som han udtrykte sig, den, at Afgørelserne paa Rigsdagen fremgaar af det, han kalder en umedieret Beslutning i Tingene og ikke gennem en mekanisk Afgørelse, saaledes som han selv havde været Talsmand for og i hvert Fald en Overgang havde rejst Drøftelse af, inden man vedtog den reviderede Grundlov i 1866, og saaledes som vi ogsaa havde det i Novemberforfatningen. Han henviser til, at der findes Statsforfatninger, hvori man har den mekaniske Afgørelse, naar Tingene er uenige, men han siger, at hans Grund-

opfattelse hele Tiden har været den, at den ideale Ordning er, at den Enighed mellem Tingene, som er nødvendig i Lovgivningsarbejdet, skal tilvejebringes gennem det, han kalder den umedierede Beslutning. At dette principielle Standpunkt ogsaa er opretholdt i Forfatningen af 1915, fremgaar jo med al fornøden Tydelighed af følgende Omstændighed: For det første, at man fra Venstres Side med velberaad Hu har gjort den almindelige Valgret til Grundlag for Landstingets Sættelse lige som for Folketingets, og for det andet deraf, at det endog med Hensyn til Finansloven er bestemt, at den ganske vist skal forelægges først i Folketinget, at Folketinget skal have Hovedindflydelsen paa den, men at der dog heller ikke for Finanslovens Vedkommende er truffet Bestemmelse om mekanisk Afgørelse, naar de to Ting er uenige, men kun er indsat Bestemmelsen om, at Regeringen i saa Fald kan regere ved Hjælp af en midlertidig Finanslov, som derefter skal forelægges den efterfølgende Rigsdag. Endelig, sidst men ikke mindst, fremgaar det deraf, at Landstinget er gjort opløseligt. Hvorfor er Landstinget gjort opløseligt? Fordi det netop skal staa i Regeringens Magt gennem en Landstingsopløsning at prøve at sikre sig Flertal i Landstinget. Men heraf følger jo ligesom af de to førnævnte Omstændigheder, at Landstinget har et absolut Veto i Lovgivningsanliggender ganske paa lige Fod med Folketinget. Det er ikke et suspensivt Veto, der er betroet Landstinget; for saa var der jo ikke Grund til at have Regler om Landstingets Opløselighed; men det er et absolut Veto, der tilfalder Landstinget. Jeg kender overhovedet ikke nogen fremmed Forfatning med Tokammersystem undtagen den engelske, hvorefter en Regering, der har Flertal imod sig i Senatet, kan tvinge sin Villie igennem i dette ved at opløse det folkevalgte Kammer og ved, idet den faar Flertal ved dette Valg, at anføre, at den har et Flertal af Vælgere bag sig. Jeg tror ikke, der findes nogen Forfatning, hvor noget saadant er gældende parlamentarisk Praksis, endsiige er positivt knæsat i den paagældende Statsforfatning. Landstinget er med velberaad Hu gjort opløseligt, og for saa vidt kan det siges, at Landstinget kun har suspensivt Veto, nemlig betinget af, at der ikke efter en Landstingsopløsning tilvejebringes et Flertal i Landstinget, som er villigt til at opfylde de Ønskemaal, som den Regering, der har Flertal i Folketinget, har fremsat. Der er ganske vist Tvivl blandt vore Stats-